

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 76/21
Luxembourg, 12. maj 2021

Sodba v zadevi C-505/19
WS/Bundesrepublik Deutschland

Načelo prepovedi kumulacije postopkov kazenskega pregona lahko nasprotuje prijetju osebe, na katero se nanaša Interpolova tiralica, na schengenskem območju in v Evropski uniji

To velja, kadar pristojni organi vedo za pravnomočno sodno odločbo, ki je bila sprejeta v državi pogodbenici Schengenskega sporazuma ali v državi članici in v kateri je bilo ugotovljeno, da se to načelo uporablja

Mednarodna organizacija kriminalistične policije (Interpol) je leta 2012 na zahtevo Združenih držav in na podlagi naloga za prijetje, ki so ga izdali organi te države, razpisala rdečo mednarodno tiralico za WS, nemškimi državljanom, da bi bil eventualno izročen navedeni državi. Kadar je oseba, na katero se taka mednarodna tiralica nanaša, izsledena v državi članici Interpola, mora ta država to osebo načeloma začasno prijeti oziroma nadzorovati ali omejiti njeno gibanje.

Vendar je bil že pred razpisom te rdeče mednarodne tiralice v Nemčiji zoper WS začet kazenski postopek, ki se je po mnenju predložitvenega sodišča nanašal na ista dejanja, kot so ta, na podlagi katerih je bila razpisana ta mednarodna tiralica. Ta postopek je bil pravnomočno ustavljen leta 2010, potem ko je WS plačal določen denarni znesek, in sicer v okviru posebnega postopka poravnave, določenega v nemškem kazenskem pravu. Bundeskriminalamt (zvezna uprava kriminalistične policije, Nemčija) je nato Interpol obvestila, da meni, da se zaradi tega prejšnjega postopka v obravnavani zadevi uporablja načelo *ne bis in idem*. To načelo, ki je določeno tako v členu 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma¹ kot tudi v členu 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), zlasti prepoveduje, da bi se zoper osebo, proti kateri je bil sodni postopek že pravnomočno končan, ponovno začel pregon za isto kaznivo dejanje.

Leta 2017 je WS pri Verwaltungsgericht Wiesbaden (upravno sodišče v Wiesbadnu, Nemčija) vložil tožbo proti Nemčiji, da bi se ji naložilo, naj sprejme ukrepe, potrebne za preklic te rdeče mednarodne tiralice. V tej tožbi se WS poleg na kršitev načela *ne bis in idem* sklicuje tudi na kršitev svoje pravice do prostega gibanja, zagotovljene s členom 21 PDEU, ker ne more iti v državo pogodbenico Schengenskega sporazuma ali v državo članico, ne da bi tvegala, da bo prijet. Meni tudi, da je zaradi teh kršitev obdelava njegovih osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, v nasprotju z Direktivo 2016/680, ki ureja varstvo osebnih podatkov na področju kazenskega prava.²

V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht Wiesbaden odločilo, da Sodišču postavi vprašanja o uporabi načela *ne bis in idem* in, natančneje, o možnosti začasnega prijetja osebe, na katero se nanaša rdeča mednarodna tiralica, v položaju, kakršen je obravnavani. Poleg tega želi to sodišče,

¹ Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah, ki je bila podpisana v Schengnu 19. junija 1990 in ki je začela veljati 26. marca 1995 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 2, str. 9; v nadaljevanju: Schengenska konvencija).

² Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL 2016, L 119, str. 89).

če se to načelo uporablja, izvedeti, kakšne so posledice te uporabljivosti za obdelavo osebnih podatkov, navedenih v taki mednarodni tiralici, ki jo opravljajo države članice.

Sodišče v sodbi velikega senata razsoja, da je treba člen 54 Schengenske konvencije in člen 21(1) PDEU v povezavi s členom 50 Listine razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da organi države pogodbenice Schengenskega sporazuma ali organi države članice začasno primejo osebo, na katero se nanaša rdeča mednarodna tiralica, ki jo je Interpol razpisal na zahtevo tretje države, razen če je bilo v pravnomočni sodni odločbi, sprejeti v državi pogodbenici tega sporazuma ali v državi članici, ugotovljeno, da je bil v državi pogodbenici navedenega sporazuma ali v državi članici sodni postopek proti tej osebi, ki se je nanašal na ista dejanja, kot so ta, na katerih temelji ta rdeča mednarodna tiralica, pravnomočno končan. Sodišče prav tako razsoja, da je treba določbe Direktive 2016/680 v povezavi s členom 54 Schengenske konvencije in členom 50 Listine razlagati tako, da ne nasprotujejo obdelavi osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, ki jo je razpisal Interpol, če ni s tako pravnomočno sodno odločbo ugotovljeno, da se za dejanja, na katerih temelji ta mednarodna tiralica, uporablja načelo *ne bis in idem*, kadar taka obdelava izpolnjuje pogoje, določene v tej direktivi.

Presoja Sodišča

Sodišče najprej pojasnjuje, da se načelo *ne bis in idem* lahko uporabi v položaju, kakršen je obravnavani, to je, kadar je bila sprejeta odločba, da se kazenski postopek pravnomočno konča, če bo zadevna oseba izpolnila določene pogoje, zlasti plačilo denarnega zneska, ki ga določi državno tožilstvo.

Po tem pojasnilu Sodišče ugotavlja, na prvem mestu, da člen 54 Schengenske konvencije, člen 50 Listine in člen 21(1) PDEU ne nasprotujejo začasnemu prijetju osebe, na katero se nanaša Interpolova rdeča tiralica, dokler ni ugotovljeno, da je bil v državi pogodbenici Schengenskega sporazuma ali v državi članici sodni postopek proti tej osebi, ki se je nanašal na ista dejanja, kot so ta, na katerih temelji ta rdeča mednarodna tiralica, pravnomočno končan, in da se zato uporablja načelo *ne bis in idem*.

V zvezi s tem Sodišče navaja, da je, kadar ni gotovo, ali se načelo *ne bis in idem* uporablja, začasno prijetje lahko nepogrešljiv korak za to, da bi se lahko izvedla potrebna preverjanja in da bi se hkrati preprečil pobeg zadevne osebe. Ta ukrep je torej upravičen z legitimnim ciljem preprečiti nekaznovanost te osebe. Kadar pa je, nasprotno, s pravnomočno sodno odločbo ugotovljeno, da se uporablja načelo *ne bis in idem*, vzajemno zaupanje med državami pogodbenicami Schengenskega sporazuma in pravica do prostega gibanja nasprotujeta takemu začasnemu prijetju ali nadaljnjemu pridržanju. Sodišče pojasnjuje, da morajo države pogodbenice Schengenskega sporazuma in države članice zagotoviti, da so na voljo pravna sredstva, ki zadevnim osebam omogočajo, da dosežejo izdajo take določbe. Navaja še, da kadar začasno prijetje zaradi uporabe načela *ne bis in idem* ni v skladu s pravom Unije, država članica Interpol, ki ne bi opravila takega prijetja, ne bi kršila obveznosti, ki jih ima kot članica te organizacije.

Na drugem mestu, glede vprašanja v zvezi z osebnimi podatki, navedenimi v Interpolovi rdeči mednarodni tiralici, Sodišče navaja, da vsako ravnanje v zvezi s temi podatki, kot je njihov vnos v seznam iskanih oseb države članice, pomeni „obdelavo“, ki spada na področje uporabe Direktive 2016/680.³ Poleg tega ugotavlja, prvič, da ima ta obdelava legitimen cilj, in drugič, da je ni mogoče šteti za nezakonito zgolj zato, ker bi se načelo *ne bis in idem* lahko uporabljalo za dejstva, na katerih temelji rdeča mednarodna tiralica. Ta obdelava, ki jo opravljajo organi držav članic, se poleg tega lahko izkaže za nepogrešljivo ravno zato, da se preveri, ali se navedeno načelo uporablja.⁴

V teh okoliščinah Sodišče tudi ugotavlja, da Direktiva 2016/680 v povezavi s členom 54 Schengenske konvencije in členom 50 Listine ne nasprotuje obdelavi osebnih podatkov, navedenih v rdeči mednarodni tiralici, dokler ni v pravnomočni sodni odločbi ugotovljeno, da se v obravnavani

³ Glej člen 2(1) in člen 3, točka 2, Direktive 2016/680.

⁴ Glej člen 4(1)(b) in člen 8(1) Direktive 2016/680.

zadevi uporablja načelo *ne bis in idem*. Vendar mora taka obdelava izpolnjevati pogoje, določene v tej direktivi. Tako mora biti med drugim potrebna za to, da pristojni nacionalni organ opravi naloge, ki jih izvaja zaradi preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj oziroma izvrševanja kazenskih sankcij.⁵

Kadar pa se načelo *ne bis in idem* uporablja, ni več potrebno, da se osebni podatki, navedeni v Interpolovi rdeči mednarodni tiralici, vnesejo v sezname iskanih oseb držav članic, saj zoper zadevno osebo ni več mogoče začeti kazenskega pregona za dejanja, na katera se nanaša navedena mednarodna tiralica, in je zato za ista dejanja ni mogoče prijeti. Iz tega sledi, da mora imeti zadevna oseba možnost zahtevati izbris svojih podatkov. Če se ta vnos kljub temu ohrani, mu mora biti priloženo opozorilo, da se zadevne osebe zaradi načela *ne bis in idem* v državi članici ali državi pogodbenici ne sme več preganjati za ista dejanja.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

⁵ Glej člen 1(1) in člen 8(1) Direktive 2016/680.